

Tahrir plaza zauri batek banandu du

Egiptoarrek euren Konstituzioa onartu zuten 2012ko abenduaren 25ean. Baina erreferendumeko parte-hartze eskasak, eta aurreko asteetan oposizioaren eta Mursi presidentearen aldekoen artean izandako liskarrek, agerian utzi dute iraultza gertatu eta bi urte geroago herrialdeak oraindik bide luzea duela egiteko.

| MARC ALMODÓVAR |

NILOKO DELTAN dagoen Daman-hour nekazal hiriburua, Egiptok bizi duen haustura sozialaren adibide garbi bihurtu zen 2012ko azaroaren amaieran. Hamabost urteko Islam Masoud gaztea hil zuten bertan, Mohammed Mursi presidentearen aldekoen eta kontrakoen artean hiru egunez liskarrak izan ondoren. Egiptoko “gerra zibilaren lehen martir” gisa izendatua, Islamen heriotzak herritarren artean borroka berria ireki zuen. Anaia Musulmanek, gaztea euren anaidikoa zela aldarrikatu zuten, eta aldiz, senide eta aktibistek zioten oposizioko taldeetan zebilela. Gaztetxoaren amak uko egin zion Mohammed Mursiren emaztearen doluminak jasotzeari, eta islamistek, hiltzaileak zirela faltsuki egozteko euren aurkako konplota salatu zuten.

Egipto krisi politiko larrian sartuta zegoen, baina baita krisi sozialean ere. Azaroaren 22an Mursik dekretu polemiko berria ezagutarazi zuen, epaileen kontra egin eta bere gain botere gehiago hartzeko. Gehienez sekularra den oposizioak, erabakia diktatorialtzat hartu zuen; jarrera faraonikoa igarri zioten presidenteari eta indar islamisten menpe zegoen batzordeak idatziriko konstituzioa blindatu nahi izatea leporatu zioten. Presidentearen aldekoen ustez, behin behineko erabaki iraultzaileak ziren horiek, oso beharrezkoak, baldin eta prozesua botere judizialak bahitzerik nahi ez bazen, oraindik aurreko erre-

AHMED WADDAH

lazo azaroan liskarrak Egipto osoan izan ziren. Irudian, protestak Alexandrian.

gimeneko epaileek kontrolaturik bai-
tze goen hura.

Errebatxa kutsua du anaidiak
epaileen kontra egindako eraso-
a. Bere lider ugari kartzelatik pasa ziren
Mubarakrek izendaturiko epaile
horien aginduz, eta oraindik euren
menpe dituzte tribunal gehienak.
Gainera, konstituzio batzordea eta
senatua desegiteko eskaera epaitegie-
tan zegoen, eta hori bakarrik ez,
Anaia Musulmanen egoera legala ere
normalizatu gabe dago oraindik.

Islamismo politikoaren eta indar
sekularren arteko gatazka klasikoa
berriz ere. Aste gutxitan Anaia
Musulmanen 28 egoitza eraso zituz-
ten herrialde osoan barrena eta hain-
bat hiritako kaleetan borrokak izan
ziren presidentearen aldekoen eta
kontrakoen artean. Odoltzuenak El
Cairoko presidentetza-jauregiaren
atarian gertatu ziren, gutxienez
hamar lagunak bizia galdu zuten su-
armek eragindako zaurien ondorioz.
Berriz ere, batzuk eta besteak hilda-
koen gurasotasunaren eztabaidan
sartu ziren; senide batzuek salatu
zuten eskaintzak egin zizkietela esa-
teko hildakoa presidentearen aldekoa
zela.

Der Spiegel astekariak Mohammed
el Baradei Bakearen Nobel saridunari
egindako elkarrizketa batean, gatazka
zibila lehertzeko beldurraz hitz
egin zuen: "Indar moderatuek aho-
tsik ez badute, gerra zibila lehertze-
ko arriskua dago Egipton". Froga
argirik aurkeztzen ez zuten arren,
estatu kolpea emateko konplota
zegoela salatu zuten behin eta
berriro Anaia Musulmanek, eta
oposizioak anaidiari leporatzen
zion herrialdea indarrez hartzeko
milizia sekretuak izatea. Gizartea
erabat banandurik zegoen konstitu-
zio erreferendumaren atarian.

Mesfidantza historikoa

Indar sekularren eta islamisten arte-
ko gatazka, denboran zehar konpon-
du ez den mesfidantza historiko
batetik dator. Garai berrietara birzi-
klatu nahian dabiltzan Mubaraken
erregimenaren aldekoen eta islamis-
ten arteko konfrontazioa agerikoa
da; baina indar iraultzaile sekularren
artearen sortutako mesfidantza ere hor
dago. Hosni Mubarak erori baino
lehenago ere, anaidiarekin topo egin

MARC ALMODÓVAR

Oposizioko zaleak Anaia Musulmanen egoitza erasotzen Alexandrian.

zuten indar horiek. Erregimenarekin
negoiatzea leporatu zioten orduan,
Omar Suleiman inteligentzia burua-
rekin, baita trantsizio prozesua mili-
tarrekin paktatzea ere.

2012ko urriaren 12an indar irault-
zaileak eta islamistak muturka hasi
ziren Tahrir plazan eta anaidiaren
autobus bat erre zuten. Baina ez zen
lehen aldia. Iazko udaberrian halako
borrokak gertatu ziren jadanik, baita
2011ko azaroan ere: manifestariak
Tahrir plazatik bidali zuten Moham-
med Beltagi, anaidiko buruetako bat.

**Militarrek ekonomiaren %40
kontrolatzen dute eta AEBek
1.300 milioi euroko laguntza
ematen die urtero. Horri
esker trantsizioaren giltzarri
dira oraindik**

Bestalde, zenbait indar iraultzailek
eta lehengo erregimeneko kide
batzuek bat egin dute, zirkunstan-
tziek behartuta. Esaterako, Arabiar
Ligaren idazkari nagusi ohi Amr
Mousa, Nazioaren Salbaziorako
Frontean dago orain, eta ustelkeriak
jota dagoen epailetzaren defentsan
ere batera ari dira bi sektoreak. Hala-
ko batasun kakofonikoak zauriak
eragin ditu, eta islamistek arnasa
eman die hori salatzeko.

Baina galdera nagusietako bat da
ejertzitoaren jarrera zein izango ote
den. Ekonomiaren %40 inguru kon-

trolatzen dute eta AEBek 1.300
milioi euroko laguntza ematen die
urtero, horri esker trantsizioaren gil-
tzarri dira oraindik. Itxuraz eta
hitzez, militarrek diote ez dutela esku
hartuko, baina paktu baten zantzuak
mahai gainean daude.

Iazko udan buruzagitzat militarra-
ren erreforma egin zen, eta konstitu-
zio batzordetik euren ordezkariak
atera ez zituen erakunde ez erlijioso
bakarra Indar Armatuak izan ziren.
Konstituzioaren testua itxi baino 24
ordu lehenago, ejertzitoari buruzko
artikuluak paktatu zituzten. Hala,
militarren eskaera gehienak
barruan geratu ziren: aurrekontu
militarrak parlamentuaren kontrol-
petik at segitzea, Defentsa minis-
troa militarra izatea, eta militarrek
zibilak epaitzeko ahalmena erabat
ez galtzea. Hain zuzen, pasa den
urtea bukatu aitzin iragarri da zibil
bati epaiketa militarra egingo dio-
tela, garai berriotako lehena: 6 hila-
beteko kartzela zigorra, soldadu
batekin eztabaidan aritzeagatik kon-
stituzio erreferendumaren egunean.

Erreferendumak ez du inolako
egonkortasunik ekarri, salaturiko
irregulartasunetatik harago, parte-
hartze oso baxua izan delako. 10
milioi egiptoarrek eman diote Kon-
stituzioari baietza, 80 milioi biztanle
dituen herrialdean. Onartutako tes-
tuaren ahultasun politi-
koak, boterea lortzeko
borroka atzeratu baino
ez du egin Egipto
berrian. ■

